

EUSKEREAREN MINBIZIA

Oarra: Idazpuru au dauala, atera dau Gotzon Garate Josulagun adiskideak idaz-lan Irakurgarri bat DEIA egunkarian. Bizkaieratuta argitaratzen dogu ZER onetan. Eskerrik asko Gotzon adiskideari (DEIA 1991-6-26)

Euskereak irango ete dau? Indartuko ete da? Galdu egingo ete da betiko?

Nekez urtengo dau bizirik. Alde batetik euskerearen beraren makaltasunagaitik. Gitxi dira euskeraz berba egiten dabenak. Izkuntza au baztertuta egon da luzaroan eta gatx egingo jako gaurko munduagaz ezkontzea.

Beste aide batetik, ondoan daukazan izkuntzak indartsuak dira eta ez dautsoe ezelako maitasunik. Frantzesak eta españolak poz aundia artuko leukee euskerea galduko ba'litz. Arazo gitxiago, zatiketareen bildurrik ez, bakea, España ta Frantziako laterrien batasuna salbauta. "Txakurra il ezkeru, amurrurik ez".

Españatarrak Ameriketara ango izkuntzak il eta eurena ezarri eben. Kukuak egiten dauana egin eben: Inditarren abietan españatarren arrautzak egin eta bertako txitak abitik kanpora bota. Eta lan on egiten dabe orain be Euskalerrian, naizta euskaldun batzuk inditarrak baiño apur bat biziago erantzun.

Asko lortu dabe. Gipuzkoa'n, adibidez, gizaldi onen asieran, españatarrak arrautzak emen egiten asi ziranean, abian % 90 euskal txita egozan, orain % 40-edo. Españatarren txitak % 60. Ameriketako inditarren bidetik doaz ba giputzak.

Laterri-legeak egin dabez eta txita españatarrak ondo janaritzeko agintzen dabe. Bertoko txitak kanpotarren izkuntza ikasi bear dabe. Eta Europa'ko izkuntzarik zarrena galtzen ba'da? Orrek ez dau ardura, baiña nor da Europa'n españatarrai n ala ñ idatzi bear dan agindu leikenik? Ori gauza larria ta astuna litzake gero!

Dana dala, euskereak gaur-egun dauan gatxik aundiena, minbizi galgarria, bildurra da, lotsea: Erdaldun bat aurrean egotea naikoa da, talde oso bat bildurrez erderaz berbetan asteko.

Euskerea galtzen ba'da onexegaitik izango da: Alperrik dira ikastolak eta euskaltegiak, alperrik egunkariak eta telebista.

Gaur-egun Euskalerrian ia toki guztietan dago erdeldunen bat, batzarretan naiz ostatueta, naiz kalean naiz jaietan naiz idazgoetan. Baserrietan be bai.

Eta euskaldunak zanetan morroi-gaisoa dauke sartuta, eradeldun bat ba'dago erdera egitera beartuta dagozela uste dabe. Auxe da euskerearen minbizia.

Minbizi au aspalditik dator eta onegaitik Euskalerriarren zati aundiak galdu egin dira, erdeldun biurtu dira.

Euskaldunak jokabide minbizitsu au aldatzen ez ba'dabe, euskerearenak egin dau. Botika guztiak alperrik izango dira.

Euskaldunak españatarren aurrean gaztelera egiten ba'dabe, kito! Ia betizango dabe aurrean españatarren bat.

To ber or not to be, this is the question. Euskaldunen artean euskaldun izatea erraza da. Kukuaren aurrean euskeraz egitea, or dago untzea. Bildurrak eta lotseak galduko dabe euskerea.

OLAZAR'tar Martin'ek Bizkaieratua.

APAIZ ADISKIDEEN URTEKO JAIA

Agur adiskide zoragarriak
olako egun zorian,
alkartasuna gauz ederra da
gizon leialen artean;
zure bearrak, nire bearrak
batu gaitu onenian,
txolarte ontan parre-irrika
adiskidetasunian.

Munduan leiten egitekorik
santu eta zuzenenak,
aspalditxotik astuntzen gaitu
emengo zama gorenak;
baiña egitan, ilduratzeak
ba-dauz beren ondorenak,
lurra argitu ta gero lortu
zeruko argitasunak.

Erri eder bat dogu aurrean
odol, itzez, berezia,
Aitorren leiñu bardin-gabeko
jatorriaren loria;
odolez bakan, izkuntzaz jori,
zeruetako grazia,
eusko apaiza, salba egizu
zeurea dozun erria.

PAULIN